

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2017-9
Den 25. januar 2017

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 6. februar 2017

SAMLENOTAT

1. Ukraine.....	2
2. Libyen.....	4
3. Egypten.....	6

1. Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På dansk opfordring vil Rådet (udenrigsanliggender) den 6. februar 2017 drøfte situationen i Ukraine med vægt på reformdagsordenen. Også EU/Ukraine-forholdet og gennemførelsen af Minsk-aftalen om en fredelig løsning på konflikten kan ventes bragt op. Ukraine har gjort fremskridt i reformprocessen, men står fortsat over for store udfordringer, bl.a. med reformernes konkrete implementering og korruptionsbekæmpelse. Drøftelsen kan blandt andet forventes at omhandle, hvordan EU bedst kan understøtte den ukrainske reformproces i den aktuelle situation. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner

2. Baggrund

På dansk opfordring vil Rådet (udenrigsanliggender) den 6. februar 2017 drøfte situationen i Ukraine med vægt på reformdagsordenen. Der ventes en drøftelse af status for reformprocessen og af EU's støtte hertil, herunder hvordan EU bedst kan understøtte den ukrainske reformproces i den aktuelle situation. Herudover ventes konflikten i det østlige Ukraine berørt. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

Konflikten i det østlige Ukraine fortsætter, og våbenhvilen overtrædes dagligt. Der forhandles mellem Ukraine, Rusland, Frankrig og Tyskland – Normandiet-formatet – om gennemførelsen af Minsk-aftalen for en fredelig løsning på konflikten, men der gøres kun meget få fremskridt.

Siden den folkelige Maidan-opstand i 2014 har Ukraine gjort større reformfremskridt end på noget tidspunkt i perioden siden Ukraines uafhængighed i 1991. Resultaterne begynder så småt at vise sig. Økonomien er stabiliseret, og der er udsigt til moderat vækst. Der er gjort fremskridt med reformer af bl.a. energisektoren, politiet, decentralisering, offentlige indkøb og anti-korruption. Ukraine står dog fortsat over for store udfordringer med videreførelsen af reformprocessen og den praktiske implementering af reformerne. Europa-Kommissionen har det seneste år lanceret nye støtteprogrammer under det europæiske naboskabsinstrument inden for bl.a. reform af den offentlige sektor, retssektoeren og anti-korruption. F.s.v.a. sidstnævnte program, anti-korruption, er Danmark udvalgt til at gennemføre det på vegne af Kommissionen.

EU's associeringsaftale og den omfattende frihandelsaftale (AA/DCFTA) med Ukraine trådte midlertidigt i kraft den 1. januar 2016. Nederlandene afholdt den 6. april 2016 en vejledende folkeafstemning, hvor et flertal stemte imod ratifikation af aftalen med Ukraine. På Det Europæiske Råds møde i december 2016 blev der på nederlandsk initiativ opnået enighed om en afgørelse, der bl.a. slår fast, at AA/DCFTA-aftalen ikke giver Ukraine adgang til EU-medlemskab, der ventes at muliggøre nederlandsk ratifikation af aftalen. Nederlandene er det sidste medlemsland, der mangler at ratificere aftalen.

Kommissionen fremlagde i april 2016 udkast til rådsafgørelse for visumfrihed for Ukraine. Den 17. november 2016 besluttede Rådet at give mandat til forhandlinger med Europaparlamentet om visumfrihed for Ukraine. Der ventes truffet afgørelse herom i første halvår af 2017.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes en drøftelse af Ukraine med vægt på reformprocessen og EU's støtte hertil, men også EU/Ukraine-forholdet generelt og gennemførelsen af Minsk-aftalen kan ventes berørt. Drøftelsen forventes blandt andet at omhandle, hvordan EU bedst kan understøtte den ukrainske reformproces.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til en uændret fortsættelse af EU's Ukraine-politik, herunder støtten til den ukrainske reformproces.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter EU's Ukrainepolitik. Der er fra dansk side taget initiativ til drøftelsen ud fra et ønske om at sætte fokus på EU's støtte til den ukrainske reformdagsorden og understøtte en fortsat opbakning til Ukraines europæiske vej. Ligeledes ønsker man fra dansk side, at EU sender et klart signal til den ukrainske regering og parlament om at fastholde momentum i reformprocessen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Ukraine har været forelagt til orientering den 14. januar 2016. Ukraine har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering som en del af en generel drøftelse af det østlige partnerskab den 10. november 2016.

2. Libyen

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes den 6. februar 2017 at have en drøftelse af Libyen med fokus på den politiske udvikling i landet samt på migrationsaspekter. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Den politiske proces i Libyen er fortsat meget skrøbelig og har gennem længere tid været præget af dødvande til trods for intensive bestræbelser fra særligt FN på at fremme implementeringen af den FN-medierede politiske aftale fra december 2015. Den internationalt anerkendte libyske samlingsregering (Government of National Accord), under ledelse af premierminister Serraj, har siden sin indsættelse i Tripoli i marts 2016 haft særdeles vanskeligt ved at udbrede sin kontrol med landet og har mødt betydelig politisk modstand fra særligt parter i det østlige Libyen, herunder parlamentet i Tobruk, der er under stærk indflydelse af den magtfulde general Haftar. Parlamentet har således endnu ikke godkendt samlingsregeringen i henhold til den politiske aftale. Det internationale samfund og EU støtter samlingsregeringen i Tripoli som den eneste legitime regering i Libyen og holder fast ved, at den politiske aftale udgør den eneste holdbare ramme for en fredelig løsning på konflikten. Internationalt og i EU er der dog bekymring over samlingsregeringens manglende evne til at sikre den nødvendige opbakning og levere på befolkningens behov.

På den positive side har libyske styrker loyale over for samlingsregeringen (primært militser fra byen Misrata), med luftstøtte fra USA, formået at fordrive ISIL fra kystbyen Sirte – ISIL's højborg i Libyen. Med tabet af Sirte er ISIL mandskabsmæssigt, operationelt og økonomisk svækket. Det er dog vurderingen, at ISIL trods tabet af Sirte på kort sigt vil forblive en trussel og destabiliserende faktor i Libyen og regionen.

Libyen er det primære afrejsepunkt for irregulære migranter, der søger mod Europa over det centrale Middelhav. Ca. 90 % af de godt 180.000 migranter, der i 2016 ankom til Italien, sejlede ud fra den libyske kyst. Situationen i landet og de libyske myndigheders manglende kontrol over det fulde territorium og landets grænser vanskeliggør internationale og EU-indsatser for at dæmme op for migrationsstrømmene.

EU og Danmark har fra starten aktivt støttet op om FN's bestræbelser på at opnå en politisk løsning på konflikten og sikre implementering af den politiske aftale. EU har annonceret en støttepakke til den libyske samlingsregering på godt 100 mio. EUR, hvoraf en stor del allerede er under implementering. Støtten går bl.a. til kapacitetsopbygning, levering af basale ydelser, økonomisk genopretning, migrationsindsatser, det politiske spor samt sikkerhed.

3. Formål og indhold

Drøftelsen ventes at fokusere på den seneste sikkerhedsmæssige og politiske udvikling samt forskellige aspekter af migration.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmål om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fortsat opbakning blandt medlemslandene til FN's bestræbelser på at sikre implementering af den politiske aftale fra december 2015. Der forventes ligeledes enighed om behovet for fortsat EU-støtte til samlingsregeringen i Libyen med sigte på at bidrage til fred og stabilitet i landet samt på et styrket migrationssamarbejde med henblik på at dæmme op for migrationsstrømmene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter til fulde FN's fortsatte bestræbelser på at fremme en politisk løsning og bidrage til stabilitet i Libyen. Regeringen bakker op om et stærkt EU-engagement i Libyen i samarbejde med relevante internationale og regionale partnere. Regeringen støtter desuden, at EU ser på mulighederne for at styrke migrationssamarbejdet med Libyen til trods for de vanskelige betingelser i landet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 15. april 2016. Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering som en del af en generel drøftelse af det sydlige naboskab den 4. november 2016.

3. Egypten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes den 6. februar 2017 at have en drøftelse om EU's relationer til Egypten samt udviklingen i Egypten, herunder menneskerettighedssituationen. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

EU's forhold til Egypten bygger på associeringsaftalen af 2004. I opfølgning på revisionen af EU's naboskabspolitik i 2015 har EU i december 2016 færdigforhandlet såkaldte partnerskabsprioriteter med Egypten. Partnerskabsprioriteterne vil, når de er formelt vedtaget, udgøre rammen for det fremadrettede samarbejde mellem EU og Egypten.

Egypten står i en vanskelig økonomisk situation. Den egyptiske regering har iværksat en række tiltag, bl.a. devalueret den egyptiske valuta, indført moms og reduceret subsidier på både brændstof og elektricitet med henblik på at reducere underskuddet på de offentlige finanser og sikre en lånaftale på 12 mia. USD med IMF. Reformen er nødvendige, men de forventes at ramme den fattigste del af befolkningen hårdt bl.a. i form af høj inflation, herunder markante fødevarerprisstigninger. Den egyptiske regering er bevidst om behovet for tiltag, der kan afbøde disse virkninger. EU støtter de økonomiske reformer og samarbejdet med IMF.

Menneskerettighedssituationen i Egypten er under pres. Den 29. november 2016 fremsatte parlamentet lovforslag til en NGO-lov, der har skabt bekymring internationalt og i EU. Det er vurderingen, at lovforslaget, hvis det vedtages i sin nuværende form, vil indskrænke rummet for civilsamfundet yderligere. Endelig ratificering af loven afventer præsident Sisis godkendelse.

Egypten er et toneangivende land i Mellemøsten og Nordafrika. EU har en interesse i at arbejde sammen med Egypten for at fremme stabilitet og sikkerhed i regionen, herunder søge en løsning på konflikten i Libyen og finde fælles løsninger på grænseoverskridende udfordringer som migration og militant islamisme. Egypten står over for en reel terrortrussel, hvilket bl.a. kom til udtryk ved angrebet på den koptiske kirke i Kairo den 11. december 2016 samt regelmæssige angreb på egyptiske sikkerhedsstyrker særligt i den nordlige del af Sinai.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at have en drøftelse med fokus på EU's relationer til Egypten samt udviklingen i landet, herunder menneskerettighedssituationen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmål om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er enighed i EU-kredsen om, at Egypten er en vigtig partner og en central regional aktør - ikke mindst ift. migrationsdagsordenen og terrorbekæmpelse. Mens der blandt medlemsstaterne hersker bred bekymring over udviklingen på demokrati- og menneskerettighedsområdet i Egypten, er der varierende holdninger til, hvordan EU bør reagere på udviklingen og spørgsmålet om, hvor kritisk EU bør være på særligt demokrati- og menneskerettighedsområdet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen anser Egypten for en vigtig partner og lægger vægt på en balanceret politisk tilgang. Danmark har et bredspektret engagement i Egypten, der omfatter politisk dialog, støtte til god regeringsførelse, fremme af menneskerettigheder, kommercielt samarbejde og økonomisk vækst. Det er regeringens holdning, at et bredt engagement samtidig muliggør en dialog også om menneskerettigheder og forholdene for civilsamfundet. Danmark er blandt de lande, der arbejder for en kritisk EU-dialog med Egypten og rejser ligeledes bilateralt menneskerettighedssituationen i landet med de egyptiske myndigheder.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.